

Jaarverslag Minaraad 2022

Jaarverslag werkjaar 2022 van de S.A.R. Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen

Datum van goedkeuring 25/01/2023

Volgnummer 2023 | 001

Coördinator + e-mailadres Jan Verheeke, jan.verheeke@minaraad.be

Co-auteur + e-mailadres Stefanie Corens, stefanie.corens@minaraad.be
Francis Noyen, francis.noyen@minaraad.be
Kathleen Quick, kathleen.quick@minaraad.be
Jurgen Sleewaegen, jurgen.sleewaegen@minaraad.be
Katelijne Symens, katelijne.symens@minaraad.be
Wim Van Gils, wim.van.gils@minaraad.be
Jurgen Sleewaegen, jurgen.sleewaegen@minaraad.be
Griet Blomme, griet.blomme@minaraad.be

Inhoudstafel

Inhoudstafel.....	3
Beste Lezer,	4
Procesbeschrijving en leeswijzer.....	5
Resultaten van de werking in 2022.....	6
1 Algemeen.....	6
Structuur van de Minaraad in 2022	6
Concrete vergaderactiviteiten in 2022.....	6
Verkenningen in 2022	7
Adviezen in 2022.....	7
2 Werkveld “Klimaat en Energie”	8
Activiteiten van de werkgroep “Klimaat en Energie”	8
Verkenningen en <i>events</i> in of bij het werkveld “Klimaat en Energie”	8
Adviezen uit het werkveld “Klimaat en Energie”	9
3 Werkveld “Materialen en Circulaire Economie”	11
Activiteiten van de werkgroep “Materialen en Circulaire Economie”	11
Verkenningen bij het werkveld “Materialen en circulaire economie”	12
Adviezen uit het werkveld “Materialen en Circulaire Economie”	12
4 Werkveld “Water- en Ruimtelijk beleid”	13
Activiteiten van de Werkgroep “Water- en Ruimtelijk beleid”	13
Verkenningen in verband met het werkveld “Water- en Ruimtelijk beleid”	13
Adviezen uit het werkveld “Water- en Ruimtelijk beleid”	14
5 Werkveld “Hinder- en Luchtbeleid”	16
Activiteiten van de werkgroep “Hinder en Lucht”	16
Verkenningen in verband met het werkveld “Hinder en Lucht”	16
Adviezen uit het werkveld “Hinder en Lucht”	16
6 Werkveld “Biodiversiteit en Ecosystemen”	18
Activiteiten van de werkgroep “Biodiversiteit en Ecosystemen”	18
Verkenningen in verband met het werkveld “Biodiversiteit en ecosystemen”	18
Adviezen uit het werkveld “Biodiversiteit en ecosystemen”	19
7 Werkveld “Regelgeving en <i>Governance</i> ”	20
Activiteiten van de Werkgroep “Regelgeving en <i>governance</i> ”	20
Verkenningen in verband met het werkveld “Regelgeving en <i>Governance</i> ”	21
Adviezen uit het werkveld “Regelgeving en <i>Governance</i> ”	21
8 Financieel en personeelsbeheer.....	23
Financieel verslag.....	23
Personeelsbeheer.....	24
Bijlagen.....	25
Bijlage 1. De Minaraad als instelling.....	25
Bijlage 2. Aanwezigheden op raadszittingen in 2022	28
Bijlage 3. Outputs van de Minaraad in 2022, in chronologische orde.....	30
Bijlage 4. Samenstelling secretariaat in 2022.....	33

Beste Lezer,

Met 2022 heeft de Minaraad niet alleen een boeiend werkjaar achter de rug, maar ook de afsluiting van een 30-jarige periode. De midzomer viering van 30 jaar Minaraad op 21 juni 2022 verschafte ons een korte terugblik op die afgelopen decennia. De Minaraad is ontstaan als een adviesraad met een meerderheid voor de milieubeweging, met een vaste voorzitter, met weinig samenwerking met andere adviesraden, en met experts afgevaardigd door universiteiten. Op dit moment is de Minaraad een adviesraad met jaarlijks wisselend voorzitterschap, met 1/3 van de zetels voor de milieubeweging, met veel meer samenwerking met andere adviesraden, en met zes thematische werkgroepen.

De zes werkvelden en *dito* werkgroepen betreffen nu: (1) “Klimaat en Energie”, (2) “Materialen en Circulaire economie”, (3) “Water en Ruimte”, (4) “Lucht en Hinder”, (5) “Biodiversiteit en Ecosystemen” en (6) “Regelgeving en *governance*”. Deze structuur heeft gereendeerd: de werkgroepen waren er klaar voor om de hun toegewezen onderwerpen aan te pakken.

In 2022 adviseerden we onder meer over de compensatie voor indirecte emissiekosten, over renovatie in functie van energie-efficiëntie, over de regeling van energiedelen en netflexibiliteit, over sectorale voorwaarden voor windenergie, over de regeling voor groene-stroom-certificaten, over het systeem van energiebeleidsovereenkomsten, over de planning en subsidiëring van het Vlaamse en het lokale materialen- en afvalbeleid, over de concrete afvalreglementering, over de financiering van waterzuiveringsbeleid, over de regeling van de lozing van bedrijfsafvalwater, over de contouren van het mestbeleid, over de structuur van de drinkwaterfactuur, over de hemelwaterverordening, over de regels voor magnetische velden en hoogspanningslijnen, over de regeling voor lage-emissie-zones, over de planning van het pesticidenbeleid, over de uitvoering van Gemeenschappelijk Landbouwbeleid, over de programmatische aanpak van stikstofdepositie, over de implementatie van de Habitat- en Vogelrichtlijn, over het beleid inzake nationale parken en landschappen, over de uitvoering van het soortenbeleid, over de regeling van de omgevingsvergunning, over de planning van de omgevingsrapportering, en over de handhaving van het omgevingsbeleid evenals de onderliggende regelgeving hiervan.

Bij al deze onderwerpen stelden we omvangrijke of beknopte adviezen vast, al of niet voorafgegaan door kennisnota's en verkennende events. Bij al deze onderwerpen hielden we ook de Europese en de lokale dimensie in beeld. Maar we hebben niet alles in peis en vree kunnen afhandelen: sommige adviezen bleven verdeeld ... maar zijn dan op een andere, informatieve, wijze beleidsmatig interessant.

Met voorliggend document geven we een gestructureerd overzicht van de werking van de Minaraad in 2022. We sluiten dit werkjaar af met een 40-tal “producten”, waarvan 33 adviezen. Alle adviezen zijn tot stand gekomen naar aanleiding van adviesvragen, meestal vanwege minister Zuhal Demir. Wij hopen ook voor het komende jaar een vergelijkbaar palmares te kunnen voorleggen.

Walter Roggeman,
voorzitter Minaraad 2023

Procesbeschrijving en leeswijzer

Datum adviesvraag	Niet van toepassing
Rechtsgrond:	Bestuursdecreet, artikel III, 106
Adviestermijn	Niet van toepassing
Overlegcommissie	Dagelijks Bestuur

Het Bestuursdecreet van 7 december 2018 bepaalt, in artikel III.106.: "*Een strategische adviesraad brengt jaarlijks verslag uit van zijn werkzaamheden en publiceert dat op zijn website.*"

Het huishoudelijk reglement van de Minaraad bepaalt, in artikel 12: "*Het dagelijks bestuur is ook bevoegd voor het ontwerpen van het [...] jaarverslag.*"

De algemene opdracht van de Minaraad bestaat er in om (1) advies uit te brengen ten behoeve van de Vlaamse Regering of het Vlaams Parlement, (2) bij te dragen tot het vormen van een beleidsvisie, (3) de maatschappelijke ontwikkelingen te volgen en te interpreteren, en (4) reflecties aan te leveren bij beleidsnota's. Bij de uitvoering van zijn opdracht genereert de Minaraad bovendien ook op een gestructureerde wijze een reeks "*interne overlegprocessen*", gaat hij verschillende samenwerkingsverbanden aan met externe partners.

Met het navolgende verslag gaan we, voor de onderscheiden werkvelden, in op de aldus doorgevoerde activiteiten en de bekomen resultaten.

Resultaten van de werking in 2022

1 Algemeen

Structuur van de Minaraad in 2022

De structuur van de Minaraad wordt uitvoerig toegelicht in [bijlage 1 van dit jaarverslag](#)

De plenaire Minaraad, waar de adviezen vastgesteld worden en alle overige eindbeslissingen in raadsverband worden genomen, bestaat in principe uit 24 stemgerechtigde leden – dit is: 24 "zetels", met, althans voor de zetels van de middenveldorganisaties, telkens effectieve leden en plaatsvervangers.

De raadssamenstelling van 2022 is tot stand gekomen op basis van een besluit van de Vlaamse Regering van 20 december 2013, met navolgende wijzigingsbesluiten die doorgaans met een jaarlijks ritme werden vastgesteld. In de loop van 2018 is het aantal zetels evenwel de facto gereduceerd geweest tot 20, als gevolg van het ontslag van rechtswege van de 4 raadsleden-deskundigen, die immers in het voorgaande jaar op geen enkele wijze hadden deelgenomen aan de Raadsactiviteiten – i.e. noch raadszittingen bijgewoond, noch werkgroepsvergaderingen bijgewoond in dat werkjaar.

De voorzitter wordt jaarlijks door de Vlaamse Regering gekozen uit een deel van de raadsorganisaties op basis van een beurtrol tussen de categorieën middenveldorganisaties. In 2022 fungeerde de heer Walter Roggeman als voorzitter van de Minaraad..

De agendabepaling van de Raadszittingen en het coördineren van de activiteiten van de werkcommissies gebeurt door het Dagelijks Bestuur. Dit orgaan bestaat, naast de voorzitter, uit acht personen, die geselecteerd worden onder de raadsorganisaties die gevat zijn door de beurtrol voor voordrachten van raadsvoorzitter.

Het voorbereiden van de ontwerpadviezen en de opvolging van beleidskwesties gebeurt binnen de werkgroepen. Deze zijn – in tegenstelling tot de permanente werkcommissies – in hoofdlijnen representatief voor de Raadssamenstelling. Ze behandelen alle advieskwesties, vooraleer er ontwerpadviezen naar de plenaire raad vertrekken voor vaststelling. In het werkjaar 2022 waren er zes centrale werkgroepen actief: (1) Klimaat en Energie, (2) Materialen en Circulaire economie, (3) Water- en Ruimtelijk Beleid, (4) Hinder- en Luchtbeleid, (5) Biodiversiteit en Ecosystemen en (6) Regelgeving en *Governance*. De werkgroepsvergaderingen worden steeds ondersteund door minstens een lid van het secretariaat.

Concrete vergaderactiviteiten in 2022

Vergaderprocessen maken de ruggengraat uit van het overleg dat aan de basis ligt van de adviesverlening door de Minaraad.

In 2022 gingen er 7 raadszittingen door: deels ging het om fysieke bijeenkomsten, deels waren het elektronische vergaderingen. Voor de aanwezigheidsstatistiek met betrekking tot de Raadszittingen in 2022, zie [bijlage 2 van dit jaarverslag](#). Buiten deze raadszittingen nam de

Minaraad ook beslissingen tot vaststelling van adviezen met schriftelijke (mail-)procedures: dergelijke adviezen worden bekrachtigd op de eerstvolgende volwaardige raadszitting.

In 2022 kwam het Dagelijks Bestuur 11 keer samen: op 13 januari, 3 februari, 24 februari, 31 maart, 5 mei, 2 juni, 7 juli, 25 augustus, 6 oktober, 10 november en 15 december.

Er gingen er 98 werkcommissievergaderingen en hoorzittingen door, meestal in de schoot van de Minaraad – maar soms bij samenwerkende adviesraden.

Tot slot organiseerde de Minaraad, via het voorzitterschap van de EEAC-WG Ecosystems, een viertal vergaderingen voor het project “*sustainable food systems*”.

In 2022 gingen er aldus in totaal een 120-tal vergaderingen door die met de Minaraad in verband kunnen worden gebracht inclusief hoorzittingen.

Verkenningen in 2022

De ruimte die de Minaraad en het Minasecretariaat hebben voor eigen initiatieven wordt vooral ingevuld met proactieve verkenningen van kwesties die aan belang kunnen winnen. Hiermee wordt invulling gegeven aan de per decreet bepaalde opgaven om (*) bij te dragen tot het vormen van een beleidsvisie, (*) de maatschappelijke ontwikkelingen te volgen en te interpreteren, en (*) reflecties aan te leveren bij beleidsnota's.

Deze verkenningen nemen diversie vormen aan:

- Het secretariaat maakt studies op en/of levert het *briefings* aan bij actuele ontwikkelingen in of in verband met het Europese of Vlaamse omgevingsbeleid.
- Het secretariaat organiseert hoorzittingen op werkgroepsniveau, naast afzonderlijke evenementen of studiedagen.
- Het secretariaat neemt deel aan stuur- en klankbordgroepen, evenals aan studiedagen en netwerkevents.
- De Raad is lid van [de EEAC](#) – het *European Environment and Sustainable Development Advisory Councils Network* – wat het secretariaat ertoe in staat stelt te netwerken met vergelijkbare adviesraden elders in Europa.

Adviezen in 2022

In principe staan adviezen centraal in de output van de Minaraad. Het gaat om in de plenaire raad vastgestelde, beargumenteerde standpunten, in de vorm van voor publicatie vatbare documenten die gericht zijn aan de beleidsmakers, en dit met betrekking tot actuele beleidskwesties of beleidsvoornemens inzake milieu of natuur.

Adviezen nemen het leeuwendeel in van de output van de Minaraad. Voor een chronologisch overzicht van de output in 2022, zie [bijlage 3 bij dit jaarverslag](#).

Adviezen worden opgemaakt op vraag, of op eigen initiatief. In 2022 werden er geen adviezen vastgesteld op eigen initiatief, omdat de beleidsmakers veel adviesvragen hebben gesteld.

De adviezen van de Minaraad worden in principe vastgesteld in raadszittingen – maar kunnen ook worden vastgesteld op basis van een gestructureerde schriftelijke procedure.

Adviezen worden vastgesteld met unanimiteit – en dat is ook het streefdoel – of ze kunnen verdeelde passages bevatten. In dat laatste geval worden de onderscheiden standpunten naast elkaar geplaatst, met vermelding van de middenveldorganisaties die de ene of de andere visie onderschrijft.

Een ander gegeven is dat de Minaraad sinds enkele jaren beslist heeft om zo weinig mogelijk overleg- en adviesenergie te laten wegsijpelen naar adviesvragen i.v.m. "concrete dossiers": vragen in verband met complexe projecten, ruimtelijke uitvoeringsprojecten,... Deze adviesvragen werden dikwijls beantwoord met een brief-van-niet-advisering.

2 Werkveld "Klimaat en Energie"

Activiteiten van de werkgroep "Klimaat en Energie"

In 2022 vergaderde de werkgroep Energie en Klimaat 10 keer, rond vijf onderwerpenclusters.

- Een eerste vergadering op vrijdag 28 januari 2022 betrof een gedachtewisseling over mogelijk eigen initiatieven.
- Het ontwerp Verzamelbesluit Energie VII stond centraal op werkvergaderingen van donderdag 24 februari 2022 evenals de donderdagen 10 maart en 17 maart 2022.
- Op donderdag 28 april en op donderdag 12 mei verstrekten het kabinet Demir, samen met delegaties van het VEKA of Energyville, toelichtingen over het energiebeleid in het algemeen en renovatiebeleid in het bijzonder.
- Op een zitting van 30 juni 2022 presenteerde Fluvius het meerjareninvesteringsplan. Op diezelfde zitting stelde ODE haar studie voor inzake de 'knip' in groenestroomcertificaten. De werkvergadering van 18 augustus was eveneens gewijd aan dit onderwerp.
- Het ontwerpbesluit Indirecte Emissiekosten was het gespreksonderwerp van de laatste twee bijeenkomsten van de werkgroep klimaat en energie, op 25 augustus 2022 en 1 september 2022.

Alle andere kwesties werden afgehandeld via bilaterale contacten en mailverkeer.

Verkenningen en *events* in of bij het werkveld "Klimaat en Energie"

Over de uitvoering van de 'Fit-for-55'-strategie van de Europese Commissie bracht het secretariaat drie briefing-nota's uit:

- [De eerste briefing, van 31 maart 2022](#), ging in op de wijzigingsoperaties in de regeling voor de sectoren die onder het *Emission Trading System (ETS)*, en in de regeling voor de *non-ETS*-sectoren.
- [De tweede briefing, van 13 mei 2022](#), en handelde over de herziening van de Richtlijn Energie-Efficiëntie en de richtlijn Energieprestaties van Gebouwen.
- [De derde briefing, 15 juni 2022](#), handelde over de Herziening Richtlijn Hernieuwbare Energie.

Samen met VLEVA (het Vlaams Europees Verbindingsagentschap) organiseerde het secretariaat van de Minaraad twee hoorzittingen over de Europese milieu- en energieactiviteit, met als uitkomst telkens onder meer ook een verslagnota:

- [Een eerste webinar](#) ging door op 25 januari 2022, en betrof de verbeteringen die de Commissie wil doorvoeren rond de energie- en materialenprestaties van gebouwen.
- [De tweede webinar](#) ging door op 5 juli 2022, en verschaftte inzicht bij 'REPowerEU', het programma van de Commissie om een antwoord te bieden op de energie-aspecten van de Oekraïne-crisis: wat zijn de gevolgen voor Vlaanderen.

In het Vlaams Parlement werd een bijzondere Commissie ingesteld betreffende het Vlaamse Energie- en Klimaatplan, onder voorzitterschap van Vlaams parlements lid Dries Gryffroy. Op Toelichting over het energie- en klimaatadvies in het Vlaams Parlement (zie werkveld energie en klimaat). Op 13 mei 2022 verzorgde een delegatie van de Minaraad [één van de presentaties](#) op deze hoorzitting, op basis van het unanieme advies [“bijkomende maatregelen” van 14 oktober 2021](#).

Op 21 juni 2022 organiseerde de Minaraad in het Vlaams Parlement [een midzomer-event ter gelegenheid van “30 jaar Minaraad”](#), met als titel *“Mitigatiebeleid – renoveren en innoveren voor het klimaat”*, en gevolgd door een reportage voor Kanaal Z.

- Een eerste panelgesprek betrof de renovatie van bestaande residentiële gebouwen. In 95,4% van de Vlaamse woningen moeten er werkzaamheden via renovatie of herbouw uitgevoerd worden om de langetermijndoelstelling 2050 (label A) te halen. Hoewel de meeste technische mogelijkheden voorhanden zijn, zitten de grote uitdagingen bij de communicatie, betaalbaarheid en capaciteit.
- De tweede gedachtewisseling betrof de industriële transitie in Vlaanderen. Ook de industrie staat voor een ambitieuze doelstelling inzake koolstofneutraliteit in 2050. De realisatie hiervan vergt evenwel een trendbreuk met het huidige industrieel model. Gezien de limieten van verdere efficiëntiewinst, dient er ingezet te worden op klimaatvriendelijk en veelal innovatieve productietechnieken, producten en businessmodellen.

In de context van VEKA participeerde het secretariaat van de Minaraad als expert in vergaderingen van [diverse ‘stroomgroepen’](#).

In de context van VVSG participeerde het secretariaat van de Minaraad als expert in het Strategisch Overleg en het Operationeel Overleg van het [VVSG Netwerk Klimaat](#) en aan diverse interactiemomenten die werden georganiseerd in het kader van [het meer-jaren-investeringsplan van FLUVIUS](#).

Het secretariaat van de Minaraad nam tot slot ook deel aan de verrichtingen van de [“WG Climate Change and Energy”](#) van de EEAC en leverde heel wat kennis aan voor de briefings die in de context van die werkgroep werden geproduceerd. Tot slot was er in de jaarlijkse EEAC conferentie, die plaatsvond in Helsinki van 14 tot 15 september 2022, ook heel wat aandacht voor klimaatbeleid, wat de basis vormde voor de [briefing nota “Notities van de EEAC-conferentie 2022”](#).

Adviezen uit het werkveld “Klimaat en Energie”

In het kader van de werkveld Energie en Klimaat heeft de Minaraad in 2022, zeven adviezen geformuleerd. De meeste van deze adviezen kwamen er op vraag van mevrouw Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme. Het advies over de compensatie van indirecte emissiekosten (CIE) werd evenwel verleend op vraag van de heer Jo Brouns, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw.

- [Advies 2022|005](#), van 21 maart 2022, ging over **het Verzamelbesluit Energie VII**, had als hoofdkwestie het beleid dat nodig is opdat alle Vlaamse gebouwen in 2050 een **energielabel “A”** zouden hebben. De Minaraad was positief over de voorgestelde versnellingsmaatregel. Wel hadden de raadspartners een verschillende inschatting over het ambitieniveau dat men zou moeten vooropstellen bij concrete renovaties. Alleszins vonden alle partners dat men moet voorzien in de mogelijkhedenvoorwaarden opdat een hoog renovatieniveau bij woongebouwen kenbaar, haalbaar en betaalbaar zou zijn. Naast deze hoofdkwestie ging de Minaraad ook in op de nieuwe verplichtingen wat betreft het minimum aandeel hernieuwbare energie bij de bouw of ingrijpende renovatie van gebouwen, evenals op de voorgestelde verplichtingen inzake energieplanning voor bedrijven.
- [Briefadvies 2022|012](#), van 29 augustus 2022, over het **Verzameldecreet Energie IV**, kwam tot stand in samenwerking met de SERV en werd door het SERV-secretariaat ‘getrokken’. Centrale topic betrof de nieuwe bestedingsmogelijkheden voor het **Vlaams Klimaatfonds**, m.n. het overmaken van middelen naar een op te starten BRV-fonds. De raden onderschreven het belang van een gedegen ruimtelijk beleid en van de realisatie van de bouwshift, maar stelden de kostenefficiëntie in vraag van deze overheveling van middelen naar de uitgavepost van de planschadevergoedingen. Met de middelen van het Klimaatfonds moet het beleid inzetten op kostenefficiënte maatregelen voor reducties in broeikasgasemissies en/of in fossiele brandstofafhankelijkheid, en dit via steun aan huishoudens en bedrijven of organisaties die de nodige maatregelen niet zelf kunnen financieren.
- [Advies 2022|013](#), van 29 augustus 2022, betrof de ‘**knip**’ op de steun in verband met de **groene-stroom-certificaten**, om de energiefactuur te verlichten. Uiteindelijk bleek de Minaraad sterk verdeeld over de vraag hoe deze maatregel moet worden geapprecieerd. BBL, Natuurpunt, Voka, Unizo, Boerenbond, Landelijk Vlaanderen, VVP en VVSG ondersteunden op zich de doelstelling om de energiefactuur van gezinnen en bedrijven te verlichten, maar plaatsten vraagtekens bij de impact-analyse en de juridische onderbouwing van de nu voorgestelde maatregel. Het ABVV, ACV, ACLVB en BV OECO lieten, vanuit een bezorgdheid over exploderende energiefacturen, een andere benadering optekenen: een teveel aan steun valt te vermijden en de financiering ervan kan niet berusten op de elektriciteitsfactuur, vanwege ongewenste verdelingseffecten.
- [Briefadvies 2022|015](#), van 8 september 2022, handelde over het ontwerpbesluit tot toekenning van steun voor de **compensatie van indirecte emissiekosten (CIE) in verband met het ETS-systeem**, ten behoeve van elektriciteits-intensieve afnemers. In de Raad verschilden men op basisniveau van mening over dit instrument: sommige raadspartners zien deze compensatie als een noodzakelijk en toegespitst economisch instrument om de competitiviteit te helpen vrijwaren, andere raadspartners ijveren ervoor dat men deze steun mee in zou zetten om bedrijven ertoe te brengen de klimaattransitie te realiseren.

Desondanks formuleerde de Raad ook een aantal gemeenschappelijk gedragen aanbevelingen, die erop neerkomen dat men het CIE-systeem moet evalueren in het licht van het ruimere ondersteuningskader en dat men ook moet evalueren of het Klimaatfonds de meest geschikte financieringsbron is.

- [Briefadvies 2022|017](#), van 22 september 2022, over het **Verzamelbesluit Energie VIII**, legde de focus op de verplichting – voor grote verbruikers – tot het installeren van **PV ('Photo-Voltaic': zonnepanelen)**. De Minaraad was er tevreden over dat men werkt aan maatregelen om het aandeel hernieuwbare energie substantieel te laten toenemen, en vroeg om de nog bestaande barrières weg te werken voor het installeren van hernieuwbare energie. Wat het potentieel van PV op gebouwen aangaat, vroeg de Raad om naast dakoppervlak ook andere aspecten van het technisch potentieel in rekening te brengen (hellingshoek, oriëntatie). Ook vroeg de Raad om meerdere technieken in aanmerking te laten nemen. Tot slot ging de Raad door op de kwesties zoals het 'bevrijdend karakter' van de 'boete', de ontplooiing van de nodige netcapaciteit en de positie van 'voorlopers'.
- [Briefadvies 2022|018](#), van 22 september 2022, besprak de nieuwe **energiebeleidsovereenkomsten (EBO) voor energie-intensieve ondernemingen**. Ook voor deze kwestie bestaan er op principiële niveau uiteenlopende visies over dit instrument. Sommige raadspartners zien de EBO als een volwaardig en vruchtbaar energie-efficiëntie-instrument, ook gezien de langere afschrijvingstermijn van klimaatinvesteringen. Andere raadspartners vinden dat de EBO ook integraal de bredere agenda en doelstellingen van de "klimaatprong industrie" moet dienen. Desondanks kwam de Raad ook hier tot gemeenschappelijk gedragen stellingen: het is positief dat men met wat voorligt het ambitieniveau wil opkrikken, het is nodig en mogelijk om meer maatschappelijke betrokkenheid te organiseren, en het is zinnig om de tussentijdse evaluatie te gebruiken om de volgende editie van de EBO voor te bereiden.
- [Briefadvies 2022|029](#), van 24 november 2022, ging in op de VLAREM-wijziging inzake **sectorale normen voor windturbines**. In dit advies, samen met de SERV vastgesteld, waren de raadspartners positief over de voorgelegde reglementaire ingreep, maar ze wensten zich niet uit te spreken over de met dit besluit concreet opgelegde afstanden, uren slagschaduw en/of voorgestelde geluidsniveaus – wat immers een continuering inhoudt van voorheen bestaande normstelling. De Raden vroegen wel naar een Vlaams scenario, dat rekening zou houden met de Vlaamse specificiteit qua ruimtelijke ordening en potentieel enerzijds en anderzijds ook met de doelen uit het Windplan en het VEKP. De Raden namen nota van de beleidsvoornemens in de Beleids- en Begrotingstoelichting Energie en Klimaat, en vonden het positief dat men beleidsmatig vooruitgang zoekt te boeken in deze problematiek.

3 Werkveld "Materialen en Circulaire Economie"

Activiteiten van de werkgroep "Materialen en Circulaire Economie"

De werkgroep Circulair en materialen telde acht vergaderingen in 2022.

De vergaderingen van dinsdag 5 juli 2022, woensdag 29 juni 2022, donderdag 23 juni 2022, donderdag 16 juni 2022, donderdag 9 juni 2022 en donderdag 2 juni 2022 hadden als onderwerp het lokaal materialenplan.

Op dinsdag 10 mei 2022 gaf OVAM een toelichting over VLAREMA 9 waarover op de werkgroep op donderdag 24 november 2022 nog eens vergaderde met als oogmerk de voorbereiding van het advies hierover.

Alle andere kwesties werden afgehandeld via bilaterale contacten en mailverkeer.

Verkenningen bij het werkveld "Materialen en circulaire economie"

Het secretariaat de Minaraad nam, als expert, deel aan stuur- en klankbordprocessen in de context van het [Steunpunt Circulaire Economie](#).

In de context van de uitvoering van het materialenbeleid werd door het secretariaat van de Minaraad deelgenomen aan vergaderingen van onder meer het Overlegplatform Uitvoeringsplan Huishoudelijk afvalstoffen, het Overlegplatform Uitvoeringsplan Kunststoffen.

Adviezen uit het werkveld "Materialen en Circulaire Economie"

Wat de werkveld materialen en circulaire heeft de Minaraad in de loop van 2022, drie adviezen uitgebracht, op vraag van mevrouw Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme.

- [Briefadvies 2022|006](#), van 25 april 2022, ging over het subsidiebesluit **subsiëring van lokale besturen voor afval- en materialenbeheer**. De Minaraad en de SERV adviseerden hierover samen. Ze vonden dit nieuwe besluit een positieve stap, vanwege de procedurele verbeteringen, met een verkorte doorlooptijd van ingediende dossiers. Belangrijker zou evenwel het vernieuwde ministerieel besluit zijn, met omschrijving van de subsidieerbare acties, en de voorwaarden en percentages in dat verband. In de regeringsnota wordt terecht verwezen naar de diverse, meer ambitieuze, doelstellingen die de Vlaamse Overheid zichzelf opgelegd heeft i.v.m. afval- en materialenbeheer. De Raden staan achter deze doelstellingen en vragen dan ook dat de aanpak hiervan met kracht wordt ondersteund.
- [Advies 2022|011](#), van 15 juli 2022, over het **Lokaal Materialenplan 2023-2030**, was positief over de hierin geformuleerde prioriteiten, wat niet wegneemt dat er soms twijfel was bij de haalbaarheid ervan. De Raad vroeg naar een langetermijnvisie voor verbrandingsheffingen, en naar een onderzoek over de plaats van Uitgebreide Producenten Verantwoordelijkheid (UPV) in het materialenbeleid. De Raad vond dat er, binnen bepaalde randvoorwaarden, sterker zou moeten worden ingezet op hergebruik en preventie van afval. De Raad vroeg om een aantal doelstellingen, definities en acties verder te verduidelijken, beval aan om voor zoveel mogelijk acties gekwantificeerde doelstellingen op te maken, deed aanbevelingen over een sterkere responsabilisering en handhaving en hechtte veel belang aan de tussentijdse evaluatie. Inzake luiers was er binnen de Raad een gedeelde zorg over de tijdige beschikbaarheid van de verwerkingscapaciteit, maar koppelden de raadsorganisaties daar uiteenlopende conclusies aan.

- [Advies 2022|032](#), van 14 december, over het besluit **Vlarema IX**. De voorliggende wijzigingsoperatie was in hoofdzaak gericht op de omzetting van de Europese richtlijn “*single use plastics*” (SUP-richtlijn) en op een bijstelling van de regeling voor grondstoffenverklaringen, naast een reeks andere wijzigingen. Het advies hierover werd door SERV en Minaraad gezamenlijk vastgesteld. Het advies behandelde het verbod op eenmalige recipiënten bij evenementen, de toepassing van afvalstoffen als gerecycleerd materiaal (grondstofverklaring), het systeem van kostendoorrekening voor ingezameld bedrijfsrestafval, de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid voor luiers, de opslag van afgedankte lithiumbatterijen in recyclageparken, de kwestie van het vergroten van de afzetmarkten voor gerecycleerde materialen, de vraag of het nodig is altijd te werken met een gecertificeerd managementsysteem bij inzet van gerecycleerde kunststoffen, en de vraag te voorzien in voldoende lange overgangperiodes bij verbodsbepalingen inzake kunststoffen.

4 Werkveld “Water- en Ruimtelijk beleid”

Activiteiten van de Werkgroep “Water- en Ruimtelijk beleid”

In 2022 vergaderde de werkgroep Water 20 keer.

- De eerste drie vergaderingen betroffen toelichtingen. Dit waren een toelichting over de studie blauwgroene infrastructuur op donderdag 18 januari, een toelichting over het Mestactieplan op donderdag 17 februari en een hoorzitting over de watertarifiering op dinsdag 22 februari.
- Het decreet Aquafin en de tariefstructuur water waren de onderwerpen van de werkvergadering van 8 maart.
- De werkgroep vergaderde verder over de kwestie van de tariefstructuur op 23 maart, 1 en 18 april.
- Het ontwerp-Mestactieplan was het centrale thema van de bijeenkomsten van 10, 17, 22, 31 maart en 5, 21 april.
- De omzetting van de drinkwaterrichtlijn en de hemelwaterverordening waren de aandachtspunten op de zittingen van 30 augustus en 6 september.
- De werkgroep behandelde vlarem bedrijfsafvalwater op 13, 19 en 27 oktober, tussenin, op 17 oktober, gaven de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) en het departement Omgeving een toelichting hierover.

Alle andere kwesties werden afgehandeld via bilaterale contacten en mailverkeer.

De PWC Riviervisserij kwam in het afgelopen werkjaar, net zoals in de vorige werkjaren, niet samen.

Verkenningen in verband met het werkveld “Water- en Ruimtelijk beleid”

Naast de verkenningen die aan de orde waren in aanloop naar advieswerk, voerde het secretariaat ook volgende verkenningen uit:

- Een studienota groenblauwe netwerken en strategisch plan waterbevoorrading werd gepubliceerd in februari 2022.
- Op 10 oktober werd het ontwerp-adaptatieplan toegelicht aan de werkgroep water.
- De Minaraad maakt deel uit van de klankbordgroep van de commissie integraal waterbeheer (CIW). De voorbereiding gebeurt via de werkgroep water. De klankbordgroep kwam samen op 24 maart 2022 en 12 oktober 2022.
- Het secretariaat nam deel aan de planbegeleidingsgroep Landinrichtingsproject “Water-Land-Schap”, aan een aantal projectgroepen van de CIW, aan het overleg over de benchmarkstudies binnen Aquaflanders, aan de adviesraad van VLARIO en aan de water-transitie-arena.

Adviezen uit het werkveld “Water- en Ruimtelijk beleid”

Voor dit werkveld formuleerde de Minaraad zes adviezen, steeds op vraag van mevrouw Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme.

- [Briefadvies 2022|003](#), van 10 maart 2022, handelde over het ontwerpdecreet inzake de **aansturing van Aquafin**. Minaraad en SERV waren positief over dit decreet en de daarmee verbonden samenwerkingsovereenkomst: resultaatgerichte aansturing en vereenvoudigde procedures. Wel formuleerden de Raden suggesties gericht op grotere effectiviteit – koppeling met de stroomgebiedsbeheerplannen – en op efficiëntiewinst – door meer zelfcontrole, door een kwaliteitsvolle invulling van de controle door VMM en door verbeterd parlementair toezicht. De raden vroegen om de rol van Aquafin in de circulaire economie, de energietransitie en klimaatadaptatie mee te nemen, inclusief de herziening van de Richtlijn Stedelijk Afvalwater. Tot slot was er een pleidooi voor responsabilisering van de gemeentelijke rioolbeheerders en voor voldoende overleg met tussen bovengemeentelijke en gemeentelijke opdrachthouders.
- [Advies 2022|007](#), van 28 april 2022, betrof de **maatregelen en instrumenten voor MAP 7**. De Raad onderkende een belangrijk vertrouwensprobleem, dat ontstaan is vanwege het gebrek aan efficiëntie en effectiviteit van het mestbeleid. Dit vertrouwen kan verbeterd worden door concreet invulling te geven aan de uitgangspunten dat het beleid consequent, fair, motiverend, verifieerbaar en handhaafbaar hoort te zijn. De Minaraad wees op de derde stroomgebiedbeheerplannen als kader voor MAP 7. De doelafstand moet ingeschat worden, net als de bijdrage van de implementatie van het GLB, het erosiebeleid, bufferzones en de PAS maatregelen. Wat het mestbeleid zelf aangaat, wees de Raad op mogelijke maatregelen gericht op andere actoren in de agrovoedingsketen, op de potentie van op bodemkwaliteitsbeleid, op de mogelijke de horizontale maatregelen, op het gebiedsgerichte beleid, op de kwaliteit van ‘equivalente maatregelen’ en op het potenties van een versterkte groenblauwe infrastructuur. Het advies was niet volledig eenstemmig: over afzonderlijke kwesties werden er verdeelde standpunten genoteerd van Boerenbond, Bond Beter Leefmilieu en Natuurpunt. VOKA onthield zich bij delen van het advies.
- [Advies 2022|008](#), van 28 april 2022, handelde over de **tariefstructuur van de drinkwaterfactuur**. SERV en Minaraad pleitten voor een zo laag mogelijk vast tarief om de toegang tot drinkwater voor iedereen te garanderen. Voor duurzaam watergebruik zijn er

ingrepen nodig in het variabele tarief: schrapping van het basistarief voor tweede verblijven, een tarief voor luxegebruik ... en het 'terugploegen' van de opbrengsten in investeringen voor slim watergebruik. De uitrol van de digitale watermeters zou kansen bieden voor meer structurele hervormingen. In de context van industrie is regulering van capaciteitstarieven een goede zaak – waarbij men moet onderzoeken hoe de waterdruk (dus niet alleen diameter) kan verrekend worden. Voor circulair watergebruik moet gewerkt worden richting collectieve uitrol van technologieën en hergebruik van hemelwater. Tarifiering kan belangrijk zijn bij waterschaarste en/of wateroverlast maar, gezien de lage prijselasticiteit, moet men slim watergebruik vooral nastreven via andere maatregelen, zoals sensibilisering en koppeling van waterbesparende ingrepen aan energetische renovatie. Wat de voorkoming van wateroverlast aangaat, is er een sterker beleid gericht op infiltratie nodig, waarbij men moet onderzoeken hoe een infiltratiebonus daarin kan passen. De Raden vroegen tenslotte onderzoek naar ruimere solidarisering van sociale correcties en evaluatie van de doelgroep die hier recht op heeft.

- [Advies 2022|019](#), van 22 september 2022, behandelde de **hemelwaterverordening**. Minaraad en SERV waren positief over deze vernieuwde gewestelijke verordening. Ze onderschreven de inhoudelijke aanscherping vanwege de klimaatverandering, en de inzet op wateroverlast én droogtebestrijding. De Raden pleitten voor 'blauwgroene oplossingen', in lijn met het expertadvies "Weerbaar Waterland". Ze vonden het goed dat de verordening ook zou gelden voor het openbaar wegdomein, maar pleitten voor een verbeterde link met de code van goede praktijk rioleringen. Ook de inzet op collectieve oplossingen wint aan belang met deze verordening: een goede ontwikkeling, die wel de nodige sensibilisering zou vereisen. Tot slot formuleerden de Raden aanbevelingen voor een eenvormige toepassing, een adequate handhaving en een evaluatie en bijsturing in functie van klimaatverandering.
- [Advies 2022|020](#), van 22 september 2022, ging over de **omzetting van de drinkwaterrichtlijn**. De Minaraad en SERV schaarden zich achter de risicobenadering, maar vroegen garanties in de vorm van een uitgeschreven visie en doelstellingen inzake waterbevoorrading, maatregelen om vervuiling van de onttrekkingsgebieden te voorkomen, een actieplan ter beperking van de risico's voor huishoudelijke leidingnetten en bepaling van de inhoud en vorm van publiek te verstrekken informatie. Ze vroegen om het verschil tussen de taken van openbare en private waterleveranciers te verkleinen. In verband met de toegang tot water voor iedereen, vroegen de Raden om het actieplan hiertoe te integreren in Vlaams Actieplan Armoede (VAPA). Voor het overige formuleerden de Raden aanbevelingen over de keuringen van installaties van tweedecircuitwater, over de procedures inzake gebruiksbepalingen in relatie tot droogtebeleid, over de mogelijkheid tot afwijking van de Europese materiaalnormen, over de evaluatie van de PFAS normen en over normstelling voor lood en chroom.
- [Advies 2022|024](#), van 10 november 2022, betrof de wijziging, in VLAREM, van **normstelling voor lozingen van bedrijfsafvalwater**. Minaraad, SERV en SALV schaarden zich achter de doelstelling om de lozing van gevaarlijke stoffen in oppervlaktewater te voorkomen en achter de risico-gebaseerde aanpak, maar wezen op problemen inzake implementatie. Bij het nieuwe cascadesysteem voor de beoordeling van lozingen, introduceert men het begrip "milieurisicogrenswaarde". De raden onderschreven dit concept maar formuleerden drie aanbevelingen: (1) verzeker de juridische robuustheid, zoals bij milieukwaliteitsnormen; (2)

maak werk van de vaststelling van de milieurisicogrenzen en (3) werk samen binnen de EU voor een snellere bepaling en het behoud van een gelijk speelveld. De Raden vroegen om codes van goede praktijk of om meer duidelijkheid in verband met situaties waar wetenschappelijke zekerheid nog ontbreekt, bij meet-onzekerheden, bij vervuild bemalingswater enz. Ook wezen de Raden op de samenhang met het materialenbeleid, met het productbeleid en met innovatiebeleid, en dit alles in een bredere systeemaanpak. Tenslotte vroegen de raden om een evaluatie van deze aanpak binnen de drie jaar.

5 Werkveld “Hinder- en Luchtbeleid”

Activiteiten van de werkgroep “Hinder en Lucht”

In 2022 vergaderde de werkgroep Hinder en Lucht 9 keer, en dit in verband met twee onderwerpenclusters:

- Het ontwerp van programmatische aanpak stikstof (de zgn. ‘D-PAS’), was het onderwerp van discussie op donderdag 12 mei 2022, donderdag 19 mei 2022, donderdag 2 juni, donderdag 9 juni, donderdag 16 juni, donderdag 23 juni, donderdag 30 juni, vrijdag 1 juli en donderdag 7 juli 2022. Deze werkvergaderingen werden ook bijgewoond door leden van de Werkgroep “Biodiversiteit en Ecosystemen”.
- Over het ontwerp-Vlaamse pesticiden-actieplan werd vergaderd op dinsdag 30 augustus, donderdag 1 september en dinsdag 6 september.

De adviezen over de normering van magnetische velden van hoogspanningslijnen en lage emissiezones werden voorbereid via bilaterale contacten en mailverkeer.

Verkenningen in verband met het werkveld “Hinder en Lucht”

- In samenwerking met de PFAS-opdrachthouder, prof. dr. Karl Vrancken, en equipe werden er, ten behoeve van de raadsleden, toelichtingsmomenten georganiseerd in de schoot van de Minaraad: op 27 januari, 25 mei en op 8 november 2022.
- Het secretariaat van de Minaraad volgde de activiteiten op van de Stuurgroep bij het [Steunpunt Milieu en Gezondheid](#).

Adviezen uit het werkveld “Hinder en Lucht”

In dit werkveld werd er vier adviezen vastgesteld, alle op vraag van mevrouw Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme.

- [Advies 2022|010](#), van 7 juli 2022, over de strategische aspecten van het ontwerp van definitieve **Programmatische Aanpak Stikstof (D-PAS)**. In dit 80 pagina’s tellende werkstuk behandelde de Minaraad de notie ‘integrale aanpak’, de relatie met het landbouw- en voedselsysteem, de relatie met het luchtkwaliteitsbeleid, de relatie met het buitenland, het gebiedsgericht beleid, de bedrijfsstopzettingen, de nutriëntenemissierechten, de bemesting in groene bestemmingen, de gerichte evaluaties, het saneringsbeleid, evenals de monitoring, rapportering, controle en handhaving. Hierbij kwam de Raad tot heel wat consensus aanbevelingen, wat niet wegneemt dat er ook een 10-tal kwesties waren waarover de

raadsorganisaties van grondig mening verschilden en dat er op een 20-tal plaatsen ‘aanvullende standpunten’ genoteerd werden. De meerderheid van de Minaraad beoordeelde de voorliggende PAS als een programma dat de beoogde effecten kan genereren – hiertoe mag er echter niet getalmd worden: de probleempunten die in het advies werden aangeraakt, zouden snel moeten worden opgelost. De Boerenbond argumenteerde uitgebreid waarom zij het niet eens was met deze algemene appreciatie.

- [Advies 2022|016](#), van 8 september 2022, over het **Vlaams Actieplan Pesticidengebruik**. In dit quasi-unanieme advies stelde de Minaraad vast dat er bij deze problematiek diverse maatschappelijke belangen aan de orde zijn, die met elkaar op gespannen voet kunnen staan: volksgezondheid, biodiversiteit, voedselzekerheid en de economische waardeketen. De inschattingen van de impact van gewasbeschermingsmiddelen lopen dan ook uiteen. Daarom wees de Raad op het belang van monitoring en onderzoek, en op de toepassing van het voorzorgsbeginsel. De Minaraad gaf commentaar en suggesties bij een 25-tal van de in het ontwerpplan voorgestelde acties: verbeterde communicatie, opleiding en bijscholing; evaluatie en verbetering van de geldende regelgeving; inbreng bij federale en Europese ontwikkelingen; meer ambitieuze driftreductiedoelstelling; adequate promotie van de steunregelingen; beter gebiedsgericht beleid en een oplossing voor bufferzones. Ook procedurele en planmatige aspecten kwamen aan bod. Boerenbond, Unizo en VOKA wensten zich in dit advies enkel uit te spreken over gewasbeschermingsmiddelen. Ze onthielden zich dan ook bij (het beperkt aantal) aanbevelingen met betrekking tot biociden.
- [Briefadvies 2022|023](#), van 31 oktober 2022, ging over de **normering van magnetische velden van hoogspanningslijnen**. In dit beknopt briefadvies verwelkomden de Minaraad, de SERV en de Vlaamse Raad voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin (WVG) deze normering van elektromagnetische golven voor hoogspanningslijnen. Mits adequate handhaving zou dit de bevolking bijkomend beschermen tegen de nadelige gevolgen voor de gezondheid door blootstelling aan elektromagnetische velden. De Raden gingen niet in op de concrete normstelling. Wel vroegen de Raden dat de overheid zich blijvend zou informeren over de vooruitgang in de wetenschappelijke kennis en de technologische ontwikkelingen met betrekking tot de bescherming tegen niet-ioniserende straling. Tot slot vroegen de Raden aan de Vlaamse Regering om dringend de nodige initiatieven te nemen voor de ontsluiting van de *offshore* windenergie.
- [Briefadvies 2022|028](#), van 24 november 2022, behandelde de aanpassing van het besluit **lage-emissiezones (LEZ)**. De Raad zag stappen in de goede richting: de invoering van sociale correcties, de verstrenging voor plug-in-hybridevoertuigen en de duidelijke lange-termijnkalender met de toegangscriteria tot een LEZ stappen. De Minaraad had nog wel een aantal vragen, bemerkingen en suggesties bij (1) het uitstel van de volgende fase terwijl er in 2021 nog overschrijdingen waren van de Europese NO₂- jaargrenswaardevoorstel en de tegenspraak met recente beslissingen; (2) de nieuwe *oldtimer*-regeling; (3) het feit dat brommers en scooters niet opgenomen zijn in het LEZ-besluit terwijl de technische barrières opgelost zijn; (4) het inzetten op betrouwbare en kwaliteitsvolle alternatieven zoals het openbaar vervoer en waar nodig op bijkomende sociale maatregelen.

6 Werkveld “Biodiversiteit en Ecosystemen”

Activiteiten van de werkgroep “Biodiversiteit en Ecosystemen”

In 2022 telde de werkgroep “Biodiversiteit en Ecosystemen” 22 bijeenkomsten:

- Hiervan werden er 9 werkvergaderingen belegd bij en door de SALV, met het oog op het advies inzake de ontwerp Vlaamse Strategie ter uitvoering van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB), met name op donderdag 3 februari, maandag 7 februari, maandag 14 februari, donderdag 17 februari, donderdag 24 februari, vrijdag 25 februari, dinsdag 1 maart, dinsdag 8 maart en donderdag 3 maart.
- Daarnaast vormde het te voeren instandhoudingsbeleid (IHD-beleid) het voorwerp van 12 werkvergaderingen, op donderdag 13 januari, donderdag 31 maart, vrijdag 22 april, donderdag 16 mei, donderdag 22 september, donderdag 29 september, woensdag 5 oktober, donderdag 6 oktober, maandag 10 oktober, dinsdag 18 oktober, maandag 14 november, vrijdag 18 november en dinsdag 22 november. De adviesprojecten gericht op resp. het GLB-advies, het MAP-advies en het PAS-advies zorgden telkens voor een onderbreking van deze werkstroom.
- Neventopics op deze 12 vergaderingen betroffen het soortenbeleid, de natuurbeheerplannen en, aan het einde van het jaar, de beheerregeling voor meeuwen.
- Voor het decreet Vlaamse parken en landschapszorg was er één gezamenlijke werkvergadering bij en door SARO op 10 november.

De werkzaamheden van de P.W.C.’s in verband met natuurbeleid laten zich als volgt samenvatten:

- De PWC Bosbeleid, onder voorzitterschap van prof. ir. Joris Van Acker, vergaderde 4 keer. De vergaderingen vonden plaats op dinsdag 8 februari, dinsdag 3 mei, dinsdag 5 juli en donderdag 1 december. De vorm en inhoud van natuurbeheerplannen vormden er het centrale thema.
- De PWC Jachtbeleid, onder voorzitterschap van de heer Guy Valckx, vergaderde één keer, namelijk op 6 december. Deze vergadering handelde over de jacht in vogelrijke gebieden, de besteding van de middelen van het jachtfonds, de subsidiëring van het hamsterproject, de predatie in het Vlaams Gewest en de vogelopvangcentra.
- De PWC Natuurbeleid, onder voorzitterschap van raadslid Walter Roggeman, vergaderde op zichzelf geen enkele, maar werd wel geconvoceerd bij bepaalde vergaderingen van de Werkgroep “Biodiversiteit en Ecosystemen”.

Verkenningen in verband met het werkveld “Biodiversiteit en ecosystemen”

Bij de aanvang van het jaar, 13 januari 2022, bracht het secretariaat de [Briefing nota 2022|01 uit over de Europese Bosstrategie](#), met een overzicht van de historische en openvolgende Europese strategieën inzake bos en een samenvatting van de nieuwe EU Bosstrategie voor 2030. Hierbij werd gefocust op de voor Vlaanderen belangrijke aspecten uit deze Bosstrategie.

Het secretariaat woonde diverse seminars en workshops bij met het oog op verdere kennisvergaring; onderwerpen waren onder andere ecosysteemdiensten in het algemeen, koolstofopslag, biodiversiteit en klimaat, 30 jaar Habitatrichtlijn

Het secretariaat nam als expert deel aan de meetings van de Stuurgroep bij het Natuurrapport ([NARA](#)).

Het secretariaat leverde een bijdrage op expertniveau aan de voorbereiding van [een advies over biodiversiteitsbeleid](#) vanwege de Federale Raad voor Duurzame Ontwikkeling (FRDO).

Het secretariaat van de Minaraad verzorgde ook in 2022 het voorzitterschap van de “[WG Ecosystems](#)”. In die context verzorgde het secretariaat het voorzitterschap van een project dat gericht was op het Europese beleid inzake *Sustainable Food Systems*. Een reeks werkvergaderingen, die culmineerde in [een expertzitting op 5 april](#), leidde tot de publicatie, in de herfst, van [een uitvoerige tekst](#), door diverse Europese adviesraden onderschreven, en die uiteindelijk ook voorgesteld werd aan de vicevoorzitter van de Europese Commissie, dhr. Frans Timmermans.

Tot slot was er in de jaarlijkse EEAC conferentie, die plaatsvond in Helsinki van 14 tot 15 september 2022, ook heel wat aandacht voor biodiversiteitsbeleid, wat de basis vormde voor de [briefing nota “Notities van de EEAC-conferentie 2022”](#).

Adviezen uit het werkveld “Biodiversiteit en ecosystemen”

De Minaraad bracht onder de noemer biodiversiteit en ecosystemen vier adviezen uit. Het eerste advies – over de implementatie van het Europees gemeenschappelijk landbouwbeleid – werd verleend op vraag van mevrouw Hilde Crevits, toenmalig Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale economie en Landbouw. De overige adviezen werden verleend op vraag van mevrouw Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme.

- [Advies 2022|004](#), van 11 maart 2022, over het **strategisch plan Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) 2023-2027** en de bijhorende plan-MER. Dit uitgebreid advies werd in samenwerking met de SALV opgemaakt, waarbij het SALV-secretariaat de adviesvoorbereiding ‘trok’. Voka onthield zich bij dit advies, maar wees wel op het belang van het doordacht en efficiënt inzetten van de middelen. De alomvattendheid van deze strategie en bijbehorend plan-MER, de fundamenteel verschillende kijk van Raadsorganisaties over sleutelvraagstukken bij deze strategie, samen met het feit dat het eigenlijke debat binnen de adviesraden pas laat onder stoom kwam en het relatief korte tijdsbestek, hebben ertoe geleid dat er geen consensus onder de raadsorganisaties kon worden bereikt. Er was wel eensgezindheid over de urgente nood om dit strategisch GLB-plan aan te vullen en af te stemmen met een beter en breder handels-, mededingings- en economisch beleid rond landbouw.
- [Advies 2022|026](#), van 24 november 2022, over het **decreet Vlaamse parken en landschapszorg**. Dit advies werd opgemaakt in samenwerking met de Strategische Adviesraad voor Ruimtelijke ordening en Onroerend erfgoed (SARO): het SARO-secretariaat ‘trok’ de voorbereiding van dit advies. In dit advies wezen de Raden in het algemeen op het

belang van rechtszekerheid – de gevolgen van aanduiding zijn nog niet eenduidig genoeg, de taken van een parkbureau zijn nog niet eenduidig genoeg. Daarom vroegen ze om de uitvoeringsbesluiten voor advies voor te leggen, gelet op het strategisch belang hiervan. Natuurpunt en Bond Beter Leefmilieu formuleerden op het einde van het advies nog een uitgebreid standpunt, dat verband hield met de aanduidings-criteria en de samenstelling van de bestuursorganen.

- [Advies 2022|030](#), van 24 november 2022, over de Vlaamse **uitvoering van de Vogel- en Habitatrichtlijn**. Dit advies werd gevraagd op grond van de verslagen die zes-jaarlijks op grond van de Vogel- en Habitatrichtlijn worden opgemaakt over de staat van instandhouding van de Europees beschermde soorten en habitats. Vaststelling is dat door de projectwerking van de afgelopen jaren, de verslechtering van de toestand veelal een halt toegevoegd is – maar dat de toestand dikwijls nog steeds slecht is. Na een lang voorbereidingsproces bereikte de Minaraad een consensus over de overlegprocessen, de financiering en de te nemen instandhoudingsmaatregelen die in de komende jaren nodig zullen zijn voor een geslaagd natuurbeleid. Tijdens dit adviesproces werd uitgebreid gediscussieerd over de Vlaamse invulling van artikel 6, lid 1, van de Habitatrichtlijn, met name het al of niet opmaken van managementplannen voor Speciale Beschermingszones. De Minaraad vroeg om de lokale overlegprocessen in dit verband opnieuw op te starten, conform de regeling in het Natuurdecreet.
- [Advies 2022|031](#), van 24 november 2022, over het ministerieel besluit **beheerregeling kleine mantelmeeuw en zilvermeeuw**. Daarom wees de Minaraad in eerste instantie op het belang van conformiteit van de voorgestelde regeling met het Soortenbesluit, vanwege het feit dat het in het voorliggend voorstel gaat om beschermde soorten. Daarna maakte de Raad een onderscheid in de wenselijke aanpak van de problematiek voor kleine mantelmeeuw versus de aanpak van de zilvermeeuw. Voor zilvermeeuw leek vaststelling en doorvoering van een beheerregeling een plausibele oplossing. Voor kleine mantelmeeuw leek de kern van het probleem vooral te liggen in het voorzien in duurzame broedlocaties, wat maatregelen van actieve soortenbescherming veronderstelt. Daarom vroeg de Raad om deze regeling niet in de voorgestelde vorm vast te leggen.

7 Werkveld “Regelgeving en *Governance*”

Activiteiten van de Werkgroep “Regelgeving en *governance*”

De werkgroep Regelgeving en *Governance* op zich telde twee effectieve vergaderingen, die met name aan handhavingsbeleid werden besteed. Op 2 september 2022 behandelde de werkgroep de adviesvraag over het kaderdecreet Vlaamse handhaving en op 16 november 2022 het Omgevingshandhavingsprogramma.

Daarnaast was er een werkgroep ad hoc, die twee maal doorging op de adviesvraag verzameldecreet Omgeving: dit gebeurde op vrijdag 9 december 2022 en donderdag 15 december 2022.

Alle andere kwesties werden afgehandeld via bilaterale contacten en mailverkeer.

De twee PWC's die in verband kunnen gebracht worden met '*governance*' – met name de PWC Natuur- en Milieu-educatie en de PWC Duurzame Ontwikkeling – kwamen in 2022 niet samen.

Verkenningen in verband met het werkveld "Regelgeving en *Governance*"

In 2022 werden de werkzaamheden in dit werkveld beperkt tot het afhandelen van de adviesvragen.

Adviezen uit het werkveld "Regelgeving en *Governance*"

Onder de noemer van de werkveld Regelgeving zijn in 2022, zeven adviezen uitgebracht. De meeste adviezen zijn tot stand gekomen op vraag van mevrouw Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme. Over het vijfjarenprogramma omgevingsrapportage 2022-2026 werd rechtstreeks door het Departement Omgeving om advies gevraagd.

- [Briefadvies 2022|009](#), van 27 juni 2022, betrof het decreet ter **optimalisatie van de omgevingshandhaving**. Minaraad en SERV waren positief over de optimalisatievoorstellen. De Raden gingen in op een wijzigingsvoorstel in verband met het onderscheid tussen de functie van toezicht en van strafrechtelijke of bestuurlijke opsporing. De 'toezichthouders' zouden nu, voor milieumisdrijven waarvoor ze vaststellingsbevoegdheid hebben, ook de bevoegdheid krijgen om de vermoedelijke overtreder te verhoren. De Raden konden zich hiermee verenigen op voorwaarde dat dit er niet zou toe leiden dat toezichthouders hun toezichtrechten zouden gaan aanwenden met een strafrechtelijke finaliteit. De Raden onderschreven ook het wijzigingsvoorstel tot invoering van 'kentekenaansprakelijkheid': ze vroegen om dit vermoeden van schuld ook toepasselijk te maken op onwettige captatie uit oppervlaktewater.
- [Advies 2022|014](#), van 8 september 2022, behandelde het **kaderdecreet handhaving Vlaamse regelgeving**. De strategische vraag was of de handhaving van het omgevingsdomein nu zou moeten omschakelen naar dit systeem van het ontwerp kaderdecreet of niet. De Minaraad had hierop een genuanceerde kijk. Alleszins, indien die bewuste overstap zou worden gemaakt, zou het belangrijk zijn om erop te waken dat die implementatie op maat gesneden wordt van het omgevingsdomein, maar tegelijk ook dat het resulterende geheel niet te ingewikkeld wordt. De problematiek van het herstelbeleid zou alleszins grondig overdacht moeten worden, en bepaalde zorgvuldigheidsplichten voor de toezichthouders zouden directer moeten worden ingeschreven. Tot slot wordt in het advies ook nog gewezen op de nood aan een werklasmeting vooraleer om te schakelen. De Raad beval dan ook aan om het studiewerk voor de implementatie hoe dan ook aan te vatten: mede op die basis kan ook beter ingeschat worden of de overstap nu wenselijk zou zijn of niet.
- [Briefadvies 2022|021](#), van 24 oktober 2022, behandelde twee topics uit het programmadecreet 2023, waarbij de Minaraad telkens vroeg om de zaak te heroverwegen en door te spreken met de betrokkens sectoren. Als eerste was er het voorstel tot afschaffing van de compensatie voor **afvalverwerkingsheffing in buurlanden**. De Minaraad had hierbij vragen zoals: is dit niet in strijd met het fiscaalrechtelijk "non-bis-in-idem"-principe? Alleszins ontbrak het aan cijfermatige prognoses om de gevolgen te kunnen

beoordelen. De andere topic ging over de **verdubbeling van de heffing voor (mee-)verbranding van afvalstoffen die voor sortering** en bijvoorbeeld recyclage in **aanmerking komen**. De Minaraad had bemerkingen bij deze maatregel vanuit diverse oogpunten: de verwerkingshiërarchie, de ontbrekende handelingsalternatieven voor bedrijven en de investeringszekerheid.

- [Advies 2022|022](#), van 31 oktober 2022, betrof het **vijfjarenprogramma omgevingsrapportage 2022-2026**. Dit advies werd opgemaakt samen met de SERV, waarbij het SERV-secretariaat de voorbereiding ervan 'trok'. De Raden hadden er waardering voor dat er met dit programma opnieuw een stap vooruit wordt gezet in een degelijke rapportage als noodzakelijke bouwsteen om het omgevingsbeleid *evidence-informed* en wetenschappelijk te onderbouwen. De raden formuleerden wel diverse suggesties, zowel bij het geheel als bij de concrete producten die in het vooruitzicht worden gesteld zoals een 'indicatoren-set omgevingsrapportage', *policy briefs*, *topic*- en handavingsrapporten evenals een periodiek overkoepelend rapport. De Raden vroegen naar een snelle operationalisering van het *stakeholders*-platform, dat moet zorgen voor maatschappelijke en wetenschappelijke betrokkenheid bij de omgevingsrapportage.
- [Advies 2022|025](#), van 24 november 2022, ging over het **omgevingshandavingsprogramma**. In hun gezamenlijk advies waren Minaraad, SERV en SARO positief over het geïntegreerd karakter van dit programma, en schaarden ze zich achter de vier geselecteerde strategische doelen. Wat betreft de 'doelstelling samenwerking' suggereerden de Raden om ook samen te werken met de regelgevers, de instanties die verordenende beslissingen nemen en de vergunningsverleners. De Raden vroegen om prioriteit te leggen bij strategische capaciteitsprobleem (mensen en middelen), en formuleerden voor het overige bemerkingen inzake de status van de handavingsprioriteiten, de rechten van derde-belanghebbenden, het belang van goede coördinatie op het terrein, de kansen van intergemeentelijke handavingsorganisatie, de nood aan terugvloei van handavingsinkomsten naar de betrokken lokale besturen evenals het vooruitzicht op een evaluatie en over de voornemens inzake digitalisering. Prospectief vroegen de Raden aandacht voor een doordachte uitvoering van geplande hervormingen. Tot slot adviseerden de Raden de aankomende hervorming van de Europese Richtlijn Milieustrafrecht gaandeweg in het omgevingshandaving-denken mee te nemen.
- [Briefadvies 2022|027](#), van 24 november 2022, over het **omgevingsvergunningenbesluit**., wat een eerste manche vormt in de uitvoering van de Conceptnota Omgevingsvergunning. De Minaraad drukte zijn algemene positieve appreciatie uit bij de voorgestelde wijzingen en formele aanpassingen in het procedureverloop. Aanpassingen omtrent de volledige ontsluiting van een aanvraagdossier tijdens het openbaar onderzoek, het inzagerecht tijdens een eventuele beroepsperiode, de aandacht voor openbaarheid van documenten, werden positief onthaald. De Raad ondersteunde het voornemen om structuur te geven aan de vorm waarin een aanvraag moet ingediend worden, waardoor ingegeven data relevante beleidsinformatie kan worden. Afsluitend werd het ook een stap vooruit geacht dat er een betere regeling voorligt voor de door in een andere lidstaat of gewest ingediende vergunningsaanvragen die mogelijk effect hebben op Vlaams grondgebied.

- [Advies 2022-033](#), van 22 december 2022, behandelde topics uit het **verzameldecreet omgeving**. De Minaraad en SERV waren positief over de aanpassing aan de heffing afvalwater, wat niet wegneemt dat een grondiger legistische bijstelling van deze regeling nodig is. De Raden steunden ook de verruimde raadpleegbaarheid van de gebouwenpas voor derden, omdat ze kan bijdragen aan het bereiken van de klimaatdoelstellingen. De Raden vroegen aandacht voor de *privacy* bij de openbaarmaking van gegevens binnen de omgevingsvergunning. Ook de vereenvoudiging van de procedure van de aanleg of opheffing van gemeentewegen in de context van complexe projecten, werd positief bejegend. Tot slot vroegen de Raden om de grondoverdrachten ten gevolge van gemeentefusies vrij te stellen van de verplichting tot een oriënterend bodem onderzoek.

8 Financieel en personeelsbeheer

Financieel verslag

Sinds 1 juni 2009 is de Minaraad een rechtspersoon en is hij onderworpen aan het besluit van de Vlaamse Regering van 21 mei 1997 betreffende een geïntegreerde economische boekhouding en budgettaire rapportering voor de Vlaamse openbare instellingen. De Minaraad moet daarom jaarlijks zijn jaarrekening voor 31 maart neerleggen bij het departement Financiën en Begroting van de Vlaamse Overheid dat o.a. instaat voor het goedkeuringsproces en voor de overmaking van de rekeningen, door de Minister van Financiën en Begroting, aan het Rekenhof. Vanaf 2019 (boekjaar 2018) gebeurt deze neerlegging en rapportering via EMOE; een online tool ontwikkeld door het departement Financiën en Begroting.

Sinds 2011 werkt de Minaraad samen met een extern boekhoudkantoor, met het oog op de eerste controle en afsluiting van de rekeningen en opmaak van het financieel jaarverslag. Het kantoor controleert dan ook de rekeningen van de Minaraad en maakt mee de eindejaarsverrichtingen en correctieboekingen op, overloopt en analyseert de budgettering in verhouding met de uitgaven en brengt hiervan een afzonderlijk verslag uit.

Voor het jaar 2022 bedroeg de werkingsdotatie 1.226 K euro. De dotatie voor 2022 bedroeg 70 K euro meer dan deze van 2021 (i.e. 1.156 K euro). De ontvangen dotatie dekt alle personeels- en werkingskosten alsook de investeringen.

Op vlak van lonen en sociale lasten werd er wat meer begroot dan de uiteindelijke kost. Het overschot komt voornamelijk omdat niet alle functies (2 VTE) in 2022 gedurende het hele jaar werden ingevuld. In 2023 zullen alle functies opnieuw ingevuld zijn.

De werkingskosten werden goed gebudgetteerd. Het voorziene bedrag werd ook effectief uitgegeven. Het grootste deel van de werkingskosten ging naar de huurgelden van het gebouw, het organiseren van studiedagen/evenementen (zoals de viering van het 30-jarig bestaan van de Minaraad) en het voorzien van de nodige ICT-ondersteuning (diensten zoals onderhoud en hosting website, onderhoud en ondersteuning gebruikersinfrastructuur en telefonie en internet).

Bij de investeringen tot slot werd er een bedrag begroot voor o.a. de verwerving van materiaal. Dit bedrag werd deels gebruikt voor de aankoop van nieuwe laptops en smartphones.

Het uitgebreide gedetailleerde financieel verslag van het boekjaar 2022 kan steeds opgevraagd worden op het secretariaat van de Minaraad. Dit verslag is beschikbaar vanaf einde maart 2023.

Personeelsbeheer

Het personeelsplan van het secretariaat van de Minaraad voorziet in 10 VTE statutaire personeelsleden. In 2022 verlieten Sandra Sliwa en Pieter Noens definitief het secretariaat. Griet Blomme versterkte het secretariaat vanaf 1 oktober 2022. De samenstelling van het secretariaat is terug te vinden in [bijlage 4 bij dit jaarverslag](#).

Bijlagen

Bijlage 1. De Minaraad als instelling

De Strategische Adviesraad Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen (S.A.R. Minaraad) is gestoeld op het decreet van 30 april 2004 – dat een bijkomende titel XI invoerde in het Decreet van 5 april 1995 inzake algemene bepalingen voor het milieubeleid, inzake strategische advisering.

De gelijknamige rechtsvoorganger van de Minaraad was al in 1991 opgericht als adviesorgaan van de Vlaamse Regering, en werd met dat decreet van 2004 afgeschaft. Deze metamorfose paste binnen de logica van de na de eeuwwisseling doorgevoerde administratieve hervorming “*Beter Bestuurlijk Beleid*” (BBB). Op 1 juni 2009 trad het bewuste wijzigingsdecreet in werking.

Naast de bepalingen van het Decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen voor het milieubeleid, is de structuur en de werking van de Minaraad in hoofdzaak nog onderworpen aan het Bestuursdecreet van 7 december 2018.

De kerntaak van de Minaraad bestaat, aldus art. 11.2.1., §1, aanhef, van het Decreet van 5 april 1995 houdende Algemene Bepalingen voor het Milieubeleid, in het “*uit eigen beweging of op verzoek*” uitbrengen van adviezen over (1) “*de hoofdlijnen van het milieubeleid of over het beleid betreffende het milieuaspect van duurzame ontwikkeling*”, over (2) “*voorontwerpen van decreet*” of (3) “*voorstellen van decreet*” “*met betrekking tot het milieubeleid of [...] met betrekking tot andere beleidsdomeinen, [maar] die aanzienlijke gevolgen hebben voor het milieu*”, over (4) “*ontwerpen van besluit van de Vlaamse Regering met betrekking tot het milieubeleid*”, alsook over (5) “*ontwerpen van samenwerkingsakkoorden*” of over (6) “*beleidsvoornemens, beleidsplannen en in voorbereiding zijnde regelgeving op het niveau van de Europese Unie*” – die beide laatste voor zover deze ontwikkelingen “*van strategisch belang voor het milieubeleid of voor het beleid betreffende het milieuaspect van duurzame ontwikkeling*” zijn.

Daarnaast moet de Minaraad ook bijdragen “*tot het vormen van een beleidsvisie*”, moet de Raad “*maatschappelijke en beleidsontwikkelingen*” volgen, en is de Raad er toe gehouden “*reflecties te leveren over de bij het Vlaams Parlement ingediende beleidsnota’s*”, dit alles voor zover deze zaken gaan “*over het milieubeleid of over het beleid betreffende het milieuaspect van duurzame ontwikkeling*”.

De Minaraad hoort deze opdrachten, aldus art. 11.2.1., §1, aanhef, van het Decreet van 5 april 1995 houdende Algemene Bepalingen voor het Milieubeleid, te vervullen “*vanuit het oogpunt van de doelstellingen en de beginselen, geformuleerd in art. 1.2.1.*” van datzelfde decreet.

Van haar kant is de Vlaamse Regering ertoe verplicht om advies in te winnen over: (1) de voorontwerpen van decreet die het milieubeleid aanbelangen; (2) de voorontwerpen van decreet die tot andere beleidsdomeinen behoren en aanzienlijke gevolgen kunnen hebben voor het milieu; (3) de ontwerpbesluiten van de Vlaamse Regering die het milieubeleid aanbelangen én van strategisch belang zijn. Het is echter aan de Vlaamse Regering zelf om te bepalen welke besluiten van strategisch belang zijn.

De Minaraad telt in principe 24 stemgerechtigde leden, die benoemd worden voor een periode van vier jaar.

De wettelijke samenstelling van de adviesraad ziet er als volgt uit:

- Er zijn 18 vertegenwoordigers van het maatschappelijke middenveld:
 - acht zetels voor de milieuverenigingen;
 - zes zetels voor de sociaaleconomische organisaties die ook in de SERV vertegenwoordigd zijn;
 - twee zetels voor de organisaties verbonden aan de open ruimte;
 - twee zetels voor de socioculturele organisaties die belangen van consumenten en gezinnen vertegenwoordigen;
- Er zijn twee zetels voor de organisaties van de Vlaamse steden & gemeenten en de Vlaamse provincies;
- Er zijn vier zetels voorbehouden voor onafhankelijke deskundigen milieu- en natuurbeleid.

Bij de vertegenwoordigers van het maatschappelijk middenveld en van de lokale overheden wordt er telkens ook een plaatsvervanger aangeduid.

Het is de Vlaamse Regering die de voorzitter verkiest uit de Raadsleden, en dit gebeurt jaarlijks. Wat dat betreft heeft de Vlaamse regering in 2009 een beurtrol ingesteld, aan de hand van een achtjarige cyclus. Afwisselend leveren de milieuverenigingen, de sociaaleconomische organisaties en de organisaties verbonden aan de open ruimte de voorzitter volgens het volgende patroon: (1) milieubeweging: de jaren 2010, 2012, 2014, 2016, 2018 en 2020; (2) sociaaleconomische organisaties: de jaren 2011, 2013, 2015, 2019 en 2021; (3) organisaties verbonden aan de open ruimte: het jaar 2017.

De werking van de S.A.R. Minaraad is, voor zover niet bepaald in de hiervoor vermelde decreten en besluiten, vastgelegd in een huishoudelijk reglement, dat vastgesteld werd door de Raad op 24 juni 2010. Hoofdzak is dat de plenaire raadsvergadering steeds de eindbeslissingen neemt over adviezen en andere naar buiten te brengen documenten. Beslissingen worden zo mogelijk genomen met unanimité; in geval er geen consensus wordt bereikt, worden de tegengestelde opinies in het advies genoteerd. De Raad heeft ook de restbevoegdheid voor het geheel van de taakstelling van de Minaraad, en ziet toe op de wijze van uitoefening van gedelegeerde taken.

De agendabepaling van de Raadszittingen en het coördineren van de activiteiten van de werkcommissies gebeurt door het Dagelijks Bestuur. Het bestaat uit negen personen, die geselecteerd worden onder de Raadsleden op een wijze die analoog is aan de hiervoor vermelde beurtrol. Het Dagelijks Bestuur vergadert minstens tienmaal per jaar en beslist, in tegenstelling tot de Raad, steeds met unanimité.

Het voorbereiden van de ontwerpadviezen en de opvolging van beleidskwesties gebeurt binnen de werkcommissies. Ze staan in principe onder leiding van een door de Raad aangeduide werkcommissievoorzitter en zijn samengesteld uit raadsleden, plaatsvervangende Raadsleden

en door hen aangeduide experts. Elke werkcommissie wordt bijgestaan door minstens één lid van het secretariaat.

Op grond van het oprichtingsdecreet bestaan er bovendien, sinds januari 2011, in principe zes permanente werkcommissies (PWC's). Het aantal leden per PWC is beperkt tot 16 personen. De Vlaamse Regering duidt de ene helft van de commissieleden aan op basis van hun specifieke deskundigheid en op grond van hun specifieke representativiteit voor het onderwerp dat binnen de PWC behandeld zal worden. De andere helft wordt benoemd door de Vlaamse Regering op voordracht van de Minaraad zelf. Adviesonderwerpen die inhoudelijk aansluiten bij taak van de Permanente Werkcommissie, worden eerst aan de Permanente Werkcommissie voorgelegd.

Bijlage 2. Aanwezigheden op raadszittingen in 2022

TABEL 2: aanwezigheden raadszittingen 2022 ("1" = aanwezig; "-" = niet aanwezig)										
Data			10/mrt	28/apr	7/jul	8/sep	22/sep	24/nov	22/dec	
Aanwezigheden totaal			10	12	13	10	10	13	13	
BBL 1	Clarysse, B.	EFF	1	-	-	-	-	-	-	2
	Van Hauwaert, T.	PLVV	-	-	-	-	1	-	-	
BBL 2	Spruyt, L. // Maes I.	EFF	1	1	1	-	-	-	-	3
	Feyen, A.	PLVV	-	-	-	-	-	-	-	
BBL 3	De Smet, H.	EFF	-	1	1	1	-	-	-	6
	Grietens, E.	PLVV	-	-	-	1	-	1	1	
BBL 4	De Smet, G.	EFF	-	-	-	-	-	-	-	0
	Van Houtryve, J.	PLVV	-	-	-	-	-	-	-	
Natuurpunt 1	Roggeman, W	EFF	1	1	1	1	1	1	1	7
	Castermans, E.	PLVV	-	-	-	-	-	-	-	
Natuurpunt 2	Verachtert, R.	EFF	-	-	1	1	-	-	1	2
	Hansen, K.	PLVV	-	-	-	-	-	-	-	
Natuurpunt 3	Tilkin, S.	EFF	-	-	-	-	-	-	-	0
	Verdonck, S.	PLVV	-	-	-	-	-	-	-	
Natuurpunt 4	Ramaekers, J.	EFF	1	1	1	-	1	1	1	7
	Braet, L.	PLVV	-	-	-	1	-	-	-	
ACLBV	Van de Sande, C.	EFF	-	-	-	-	-	-	-	5
	Hallaert, J	PLVV	-	1	1	-	1	1	1	
ACV Beweging.net	Vael, T.	EFF	-	1	1	-	1	1	-	4
	Rosvelds, S.	PLVV	-	-	-	-	-	-	-	
ABVV	Verbeek, P.	EFF	1	1	1	1	1	1	1	7
	Hertog, P.	PLVV	-	-	-	-	-	-	-	
Voka	Betz, S.	EFF	-	-	1	-	-	1	1	0
	Haspeslaghe, K.	PLVV	1	1	-	-	-	-	-	
UNIZO	Vanden Abeele, P.	EFF	1	1	1	1	1	1	1	7
	Cattoor, N. / Van Bogaert N.	PLVV	-	-	-	-	-	-	-	
Boerenbond	Beliën, B.	EFF	-	-	-	-	-	-	-	7
	Geyskens, I. / Franchois L.	PLVV	1	1	1	1	1	1	1	
Landelijk Vlaanderen / Landelijke Gilden	Tack J.	EFF	1	-	-	-	-	1	1	3
	Van der Velden, M.	PLVV	-	-	-	-	-	-	-	
HVV / VHV	Michiels G.	EFF	-	-	-	-	-	-	-	0
	N.N.	PLVV	-	-	-	-	-	-	-	
Gezinsbond	Vrints Lutgart	EFF	-	-	-	-	-	-	-	5
	Ledeganck Pieter	PLVV	-	1	-	1	1	1	1	

BV OECO	Velghe, J.	EFF	1	1	1	1	1	1	1	7
	Stevens, Bert	PLVV	-	-	-	-	-	-	-	
VVSG	Verbanck, S.	EFF	-	-	-	-	-	1	1	2
	Alderweireldt, K.	PLVV	-	-	-	-	-	-	-	
VVP	Van Look, H.	EFF	-	-	-	-	-	-	-	1
	Roobaert, B.	PLVV	-	-	1	-	-	-	-	

Bijlage 3. Outputs van de Minaraad in 2022, in chronologische orde

1. **13 januari 2022:** [Briefing](#) over de Europese bossenstrategie.
2. **25 januari 2022:** [VLEVA/MINA-webinar](#) over de verbeteringen die de Commissie wil doorvoeren rond de energie- en materialenprestaties van gebouwen + briefing hierover.
3. **10 maart 2022:** [Briefadvies 2022|003](#) over het voorontwerp van decreet tot wijziging van titel 10 van het decreet van houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid en het waterwetboek, wat de sanering van afvalwater betreft (Aquafin).
4. **11 maart 2022:** [Advies 2022|004](#) over het strategisch plan Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) 2023-2027.
5. **21 maart 2022:** [Advies 2022|005](#) over het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne, het Energiebesluit van 19 november 2010 en het besluit van de Vlaamse Regering van 27 november 2015 tot uitvoering van het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning, wat betreft diverse bepalingen inzake de energie-efficiëntie en hernieuwbare energie (advies over het verzamelbesluit Energie 7).
6. **31 maart 2022:** [Briefing](#) over de wijzigingsoperaties in de regeling voor de sectoren die onder het *Emission Trading System (ETS)*, en in de regeling voor de *non-ETS*-sectoren.
7. **25 april 2022:** [Briefadvies 2022|006](#) over het voorontwerp besluit van de Vlaamse Regering over de subsidiëring van lokale besturen voor het afval- en materialenbeheer en tot opheffing van het besluit van de Vlaamse Regering van 23 januari 2004 betreffende de subsidiëring van bepaalde werken, leveringen en diensten die in het Vlaamse Gewest door of op initiatief van lokale besturen of ermee gelijkgestelde rechtspersonen worden uitgevoerd.
8. **28 april 2022:** [Advies 2022|007](#) over de maatregelen en instrumenten voor MAP 7 in functie van milieuresultaten.
9. **28 april 2022:** [Advies 2022|008](#) over de tariefstructuur drinkwaterfactuur.
10. **13 mei 2022,** [Briefing](#) over de herziening van de Richtlijn Energie-Efficiëntie en de richtlijn Energieprestaties van Gebouwen.
11. **15 juni 2022,** [Briefing](#) over de Herziening Richtlijn Hernieuwbare Energie.
12. **21 juni 2022:** [Midzomer-event](#) “*Mitigatiebeleid – renoveren en innoveren voor het klimaat*”.
13. **27 juni 2022:** [Briefadvies 2022|009](#) over het voorontwerp van decreet over de optimalisatie van de omgevingshandhaving.
14. **5 juli 2022:** [VLEVA/MINA-webinar](#) over ‘REPowerEU’ + briefing hierover.
15. **7 juli 2022:** [Advies 2022|010](#) over de strategische aspecten van het ontwerp van definitieve Programmatische Aanpak Stikstof (D-PAS).

16. **15 juli 2022:** [Advies 2022|011](#) over het Lokaal Materialenplan, het uitvoeringsplan voor huishoudelijk afval en gelijkaardig bedrijfsafval voor de periode 2023-2030.
17. **29 augustus 2022:** [Briefadvies 2022|012](#), Advies over het ontwerp van decreet tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, het decreet van 13 juli 2012 houdende bepalingen tot begeleiding van de tweede aanpassing van de begroting 2012 en het decreet van 17 december 2021 tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft toewijzingen aan het Energiefonds, wijzigingen betreffende flexibiliteit en energiedelen, de uitbouw van het energie-data-platform en de herziening van de administratieve geldboetes aangaande installatie-eisen.
18. **29 augustus 2022:** [Advies 2022|013](#), over het ontwerp van decreet tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft het stelsel van de groene-stroom-certificaten
19. **8 september 2022:** [Advies 2022|014](#) over het ontwerp kaderdecreet handhaving Vlaamse regelgeving.
20. **8 september 2022:** [Briefadvies 2022|015](#) over het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot toekenning van steun aan ondernemingen voor de compensatie van indirecte emissiekosten.
21. **8 september 2022:** [Advies 2022|016](#) over het Vlaams Actieplan Pesticiden-gebruik.
22. **26 september 2022:** [Briefadvies 2022|017](#) over het ontwerpbesluit tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 8 december 2006 betreffende het onderhoud en het nazicht van centrale stooktoestellen voor de verwarming van gebouwen of voor de aanmaak van warm verbruikswater, het besluit van de Vlaamse Regering van 12 december 2008 tot uitvoering van titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, en het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft diverse bepalingen inzake energie. // PV installaties.
23. **22 september 2022:** [Briefadvies 2022|018](#) over de ontwerp teksten van de nieuwe Energiebeleidsovereenkomsten voor Vlaamse energie-intensieve ondernemingen (VER-bedrijven en niet-VER-bedrijven), periode 2023 – 2026.
24. **22 september 2022:** [Advies 2022|019](#) over de hemelwaterverordening.
25. **22 september 2022:** [Advies 2022|020](#) over het besluit van de Vlaamse Regering Advies over de kwaliteit, kwantiteit en levering van water bestemd voor menselijke consumptie.
26. **22 september 2022:** [Briefing](#) met notities over de EEAC-conferentie 2022.
27. **24 oktober 2022:** [Briefadvies 2022|021](#) over het voorontwerp van programmadecreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2023.
28. **31 oktober 2022:** [Advies 2022|022](#) over het ontwerp vijfjarenwerkprogramma Omgevingsrapportage 2022:-2026.
29. **31 oktober 2022:** [Briefadvies 2022|023](#) over het voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne en het besluit van de Vlaamse Regering van 12 december 2008 tot uitvoering van titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, wat betreft de magnetische velden van hoogspanningslijnen.

30. **10 november 2022:** [Advies 2022|024](#) over het ontwerp van Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne, het VLAREL van 19 november 2010, titel III van het VLAREM van 16 mei 2014, het besluit van de Vlaamse Regering van 21 februari 2014 houdende vaststelling van de regels inzake het lozen van bedrijfsafvalwater op een openbare rioolwaterzuiveringsinstallatie en het besluit van de Vlaamse Regering van 27 november 2015 tot uitvoering van het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning, wat betreft de lozing van bedrijfsafvalwater zonder of met gevaarlijke stoffen.
31. **24 november 2022:** [Advies 2022|025](#) over het voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot vaststelling van het omgevingshandavingsprogramma, vermeld in artikel 16.2.2 van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid en artikel 6.1.3 van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening..
32. **24 november 2022:** [Advies 2022|026](#) over het ontwerpdecreet houdende de Vlaamse Parken en algemene landschapszorg.
33. **24 november 2022:** [Briefadvies 2022|027](#) over het Voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 27 november 2015 tot uitvoering van het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning.
34. **24 november 2022:** [Briefadvies 2022|028](#) over het voorontwerp besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van diverse bepalingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 26 februari 2016 betreffende lage-emissiezones.
35. **24 november 2022:** [Briefadvies 2022|029](#) over het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne, wat betreft sectorale voorwaarden voor inrichtingen voor het opwekken van elektriciteit door middel van windenergie.
36. **24 november 2022:** [Advies 2022|030](#) over de Vlaamse uitvoering van de Vogel- en Habitatrichtlijn – waarheen met het instandhoudingsbeleid – advies naar aanleiding van de zes-jaarlijkse rapportage in het kader van de Vogel- en de Habitatrichtlijn.
37. **24 november 2022:** [Advies 2022|031](#) over de Beheerregeling kleine mantelmeeuw en zilvermeeuw .
38. **14 december 2022:** [Advies 2022|032](#) over de VLAREMA wijziging 9.
39. **22 december 2022:** [Advies 2022-033](#) over het voorontwerp van decreet houdende diverse bepalingen inzake omgeving, leefmilieu en natuur en ruimtelijke ordening // Verzameldecreet 2023.

Bijlage 4. Samenstelling secretariaat in 2022

Aan het einde van 2022 was de feitelijke samenstelling van het secretariaat als volgt:

- Secretaris: Jan Verheeke, algemene coördinatie.
- Adviseurs en adjuncten van de directeur:
 - o Griet Blomme – Werkveld Regelgeving en *Governance*,
 - o Stefanie Corens – Werkveld Klimaat en Energie;
 - o ir. Francis Noyen – Werkveld Hinder- en Luchtbeleid;
 - o Kathleen Quick – Werkveld biodiversiteit en ecosystemen;
 - o Wim Van Gils – Werkveld water- en ruimtelijk beleid.
- Deskundige en hoofdmedewerker:
 - o Katelijne Symens – Algemeen secretariaat, informatie- en documentatiebeheer;
 - o Jurgen Sleewaegen – Boekhouding, logistiek en ICT.